

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **O. L.**, zast. JUDr. Františkem Kubínem, advokátem, se sídlem Havířov – Město, Dlouhá třída 461/3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 2. 2004, č. j. 59 Az 39/2003 – 17,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupci žalobkyně, advokátovi JUDr. Františku Kubínovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 1075 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR ze dne 28. 10. 2003, č. j. OAM-5568/VL-07-04-2003 bylo rozhodnuto, že se žádost žalobkyně o udělení azylu zamítá jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu byly obavy žalobkyně z vyděračů, kteří požadovali výpalné v souvislosti s jejím podnikáním na Ukrajině. Žalovaný uvedl, že skutečnosti tvrzené žalobkyní nelze považovat za pronásledování žalobkyně ve smyslu § 12 písm. a), b) zákona o azylu, žádost byla proto zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Žalovaný se v odůvodnění

napadeného rozhodnutí zabýval podmínkami pro udělení azylu podle § 13 odst. 1, 2 a podle § 14 zákona o azylu, přičemž dospěl k závěru, že žalobkyně podmínky pro tyto formy azylu rovněž nespĺňuje.

Proti tomuto rozhodnutí podala dne 4. 11. 2003 žalobkyně žalobu, v níž namítala, že žalovaný v řízení o udělení azylu její žádost neposoudil odpovědně a svědomitě, nevyšel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci, napadené rozhodnutí není v souladu se zákonem a odůvodnění žalobkyni nepřesvědčilo o správnosti rozhodnutí. Dovožovala, že tím byla porušena ustanovení § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů. Trvala na tom, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, resp. alespoň pro vztázení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Navrhovala provedení důkazů správním spisem vztahujícím se k její žádosti o udělení azylu. Žádala, aby rozhodnutí správního orgánu bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné, zopakoval důvody vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobkyně o udělení azylu. Žalobkyně totiž neuvedla žádnou skutečnost svědčící o pronásledování její osoby dle § 12 zákona o azylu. Žalobní body označil žalovaný za příliš obecné s tím, že neprokazují nezákonnost vydaného rozhodnutí.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 4. 2. 2004, č. j. 59 Az 39/2003 – 17, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku uvedl, že výčet důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu je taxativně vymezen. Provedené dokazování jednoznačně svědčí o tom, že žalobkyně neopustila Ukrajinu z důvodů pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo z důvodů odůvodněného strachu z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo zastávání politických názorů. Konstatoval, že důvodem žádosti žalobkyně o udělení azylu jsou snaha vyhnout se pronásledování ze strany vymahačů peněz a legalizace pobytu v ČR. Krajský soud dále uvedl, že žalovaný měl dostatečné podklady pro rozhodnutí, žádosti žalobkyně se zabýval odpovědně a svědomitě a vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z těchto důvodů krajský soud žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., o soudním řádu správním (dále jen s. ř. s.) zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen stěžovatelka) včas kasační stížnost a požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 107 s. ř. s. Jako důvody pro podání kasační stížnosti uvedla nezákonnost, která spočívá v nesprávném posouzení právní otázky [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Stěžovatelka tvrdila, že byla v zemi původu ohrožována mafiánskými skupinami, které spolupracují s policejními orgány, a to z důvodu jejího zařazení k „nižší“ sociální vrstvě. Uvedla, že se správní orgán a krajský soud nedostatečně zabývaly důvody podání její žádosti a obsahovou stránkou jejích tvrzení. Konstatovala porušení ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu a porušení ustanovení § 12, § 14 a § 91 zákona o azylu. Dále uvedla, že správní orgán porušil § 3 odst. 3 správního řádu,

když se dostatečně nezabýval otázkou značně zkorumpovaných politických a vládních skupin na území Ukrajiny, což současně označila za důvod, proč se nechce na Ukrajinu vrátit. Rovněž namítala porušení článku 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, která byla publikována jako sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 208/1993 Sb. a je pro Českou republiku závazná. Uvedla, že článek 33 této úmluvy zakazuje vyhostit nebo vrátit uprchlíka jakýmkoli způsobem na hranice území, ve kterých by jeho život nebo osobní svoboda byly ohroženy. Stěžovatelka navrhla, aby napadený rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný konstatoval, že soud neshledal v závěrech a postupu správního orgánu nezákonnost, a upozornil krajský soud na vady kasační stížnosti ze dne 13. 2. 2004. Žalovaný dále odkázal na správní spis, zejména na podání a výpovědi stěžovatelky. Navrhoval odmítnutí kasační stížnosti pro neodstraněné vady nebo zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Na základě žádosti stěžovatelky Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 20. 4. 2004, č. j. 59 Az 39/2003 – 31, ustanovil zástupcem stěžovatelky pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Ladislava Jindřicha, advokáta se sídlem Klatovy, kpt. Jaroše 110, PSČ: 339 01. Ze zprávy Policie ČR založené ve spisu krajského soudu pod č. listu 41 vyplývá, že stěžovatelka dne 21. 4. 2004 odcestovala na Ukrajinu, písemnost však byla uložena na poště Ž. R. až dne 22. 4. 2004. Nelze proto uplatnit fikci doručení dle § 46 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen o. s. ř.), a § 42 odst. 5 s. ř. s. Předmětné usnesení nebylo stěžovatelce doručeno, a proto nenabývalo právní moci. Nejvyšší správní soud tak nepřihlíží k usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 5. 2004, č. j. 59 Az 39/2003 – 36, kterým byl nepravomocně ustanovený zástupce stěžovatelky vyzván k doplnění kasační stížnosti.

Ustanovení § 64 s. ř. s. umožňuje přiměřené použití ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu. Podle § 29 odst. 3 o. s. ř. může předseda senátu ustanovit opatrovníka účastníku řízení, jehož pobyt není znám. Vzhledem k tomu, že místo pobytu stěžovatelky není známo, ustanovil Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 26. 7. 2004, č. j. 59 Az 39/2003 – 44, stěžovatelce opatrovníka pro zastupování v řízení o kasační stížnosti, paní L. V., pracovníci Krajského soudu v Ostravě. Toto usnesení bylo dne 4. 8. 2004 vyvěšeno na úřední desku Krajského soudu v Ostravě a dne 4. 8. 2004 doručeno ustanovenému opatrovníkovi.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 22. 10. 2004, č. j. 59 Az 39/2003 – 50, zprostil nepravomocně ustanoveného zástupce stěžovatelky JUDr. Ladislava Jindřicha povinnosti zastupovat stěžovatelku v tomto řízení, a to na jeho vlastní žádost. Toto usnesení bylo opatrovníkovi stěžovatelky doručeno dne 26. 10. 2004.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 15. 11. 2004, č. j. 59 Az 39/2003 – 54, ustanovil zástupcem stěžovatelky pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Františka Kubína, advokáta, se sídlem Havířov – město, Dlouhá třída 461/3. Toto usnesení bylo opatrovníkovi stěžovatelky doručeno dne 19. 11. 2004.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 12. 1. 2005, č. j. 59 Az 39/2003 – 58, vyzval zástupce stěžovatelky, aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení doplnil a upřesnil kasační stížnost o řádné označení napadeného rozhodnutí (číslem a datem rozhodnutí a datem doručení rozhodnutí stěžovatelce), o rozsah a důvody napadení rozhodnutí a o konkrétní důvody kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zástupce stěžovatelky byl současně poučen o tom, že nebudou-li doplněny důvody kasační stížnosti a rozsah napadení rozsudku a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, bude kasační stížnost odmítnuta. Toto usnesení bylo zástupci stěžovatelky doručeno dne 20. 1. 2005, zástupce stěžovatelky však s ohledem na nedostatek součinnosti stěžovatelky odpověděl krajskému soudu, že jeho výzvě nebude schopen vyhovět.

Spis Krajského soudu v Ostravě, spis. zn. 59 Az 39/2003, byl dne 15. 2. 2005 předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti ze dne 13. 2. 2004.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal kasační stížnost stěžovatelky ze dne 13. 2. 2004, zda splňuje náležitosti vyžadované ustanovením § 106 odst. 1 s. ř. s. Dle ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s. musí kasační stížnost kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, údaj o tom, kdy mu rozhodnutí bylo doručeno.

Nejvyšší správní soud shledal, že stěžovatelka je v souladu s požadavkem § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Dále dospěl k závěru, že kasační stížnost obsahuje označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, z textu kasační stížnosti je patrný jak rozsah napadení rozsudku krajského soudu, tak i důvody podání kasační stížnosti.

Dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu neobsahuje-li kasační stížnost údaj o dni doručení rozhodnutí krajského soudu žalobci (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), není to bez dalšího důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti, neboť den doručení napadeného rozhodnutí žalobci je soudům znám z úřední činnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2004, č. j. 3 Azs 85/2004 – 49).

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že kasační stížnost stěžovatelky ze dne 13. 2. 2004 je způsobilá k tomu, aby byla věcně projednána.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Ke skutečnostem uplatněným poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí. V souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nepřihlíží k tvrzení stěžovatelky, že byla ohrožována mafiánskými skupinami, které spolupracují s policejními orgány z důvodu jejího zařazení k „nižší“ sociální vrstvě. Rovněž nepřihlíží k tvrzení stěžovatelky o značně zkorumpovaných politických a vládních skupinách na území Ukrajiny a vůli stěžovatelky žít v krajině, kde platí demokratické zásady.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V textu podané kasační stížnosti stěžovatelka uplatňuje důvody kasační stížnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení by muselo spočívat v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně výtýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. dopadá na situace, kdy je skutková podstata v rozporu se spisy, pokud ve spise obsažený skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaké učinil rozhodující správní orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Předně je třeba uvést, že jak správní orgán, tak i soud, vycházel v posuzované věci z informací poskytnutých v průběhu správního řízení samotnou stěžovatelkou. Z obsahu správního spisu plyne, že stěžovatelka v žádosti o udělení azylu E. č. V ze dne 21. 10. 2003 uvedla, že o azyl požádala, neboť se bojí vrátit na Ukrajinu kvůli místní mafii, která vyžaduje peníze, jež dříve nedostala, a dále se bojí vyhrožování a bití. Své obavy odůvodnila tím, že si v roce 2002 s kamarádkou otevřela svatební salón, ve kterém ji po necelém roce navštívili mafiáni a požadovali výpalné. Dvakrát zaplatila sumu v plné výši, v roce 2003 zaplatila pouze menší částku, poté jí mafiáni vyhrožovali navýšením dluhu o úroky. V dubnu 2003 uzavřela stěžovatelka salón a odjela na tři měsíce do České republiky. Po návratu na Ukrajinu zjistila, že salón byl vypálen. Mafiáni ji fyzicky napadli a vyhrožovali jí. Ze strachu o sebe a svou rodinu odvezla svou dceru k babičce na vesnici a sama odešla do České republiky, kde požádala o azyl. Dle vyjádření stěžovatelky mafiáni vydírají všechny tamní podnikatele, stěžovatelka se obává, aby mafiáni neunesli její dítě. Dále stěžovatelka uvedla, že policie nereagovala na její žádost o prošetření popsaného případu, ale stěžovatelka se neobrátila na inspekci, jiné státní orgány, ani na nevládní organizace. Jiné problémy se státními orgány a soukromými osobami ve své vlasti neměla. Stěžovatelka jiné důvody pro udělení azylu neuváděla.

Z takto zjištěného skutkového stavu vycházel jak správní orgán, tak i krajský soud. Oba shodně dospěly k tomu, že stěžovatelka nespĺňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, když nebyla pronásledována za uplatňování politických práv

a svobod nebo z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině či politických názorů, ale z důvodu nezaplacení výpalného. Závěr krajského soudu, stejně tak jako správního orgánu, vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu azylového řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Nejvyšší správní soud proto sdílí názor krajského soudu uvedený v napadeném rozsudku, totiž ten, že stěžovatelkou uvedený důvod nelze podřadit pod žádný z důvodů vymezených v § 12 písm. a), b) zákona o azylu. K uvedenému Nejvyšší správní soud podotýká, že legalizaci pobytu na území ČR nelze považovat za relevantní důvod pro azylové řízení.

S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že správní orgán neporušil žádné z ustanovení správního řádu, která uvádí stěžovatelka. Správní orgán přesně a úplně zjistil skutečný stav věci, provedl všechna šetření nutná k objasnění okolností rozhodných pro náležité a řádné posouzení věci, opatřil si všechny potřebné důkazy a své rozhodnutí dostatečně odůvodnil. Z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl správní orgán veden při hodnocení důkazů, a nic ze správního spisu nenaznačuje, že by se správní orgán věci nezabýval odpovědně a svědomitě. Nebyla porušena ani ustanovení zákona o azylu, neboť bylo správně konstatováno a zdůvodněno, že stěžovatelka nespĺňuje podmínky pro udělení azylu stanovené § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti svědčící pro udělení humanitárního azylu, správní orgán proto stěžovatelce neudělil azyl dle § 14 zákona o azylu.

Za nedůvodný považuje Nejvyšší správní soud rovněž argument stěžovatelky, že došlo k porušení článku 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Dle této úmluvy se pojem uprchlík vztahuje na osobu, která se nachází mimo svou vlast a obává se represí ze strany státu z důvodu příslušnosti k určité společenské vrstvě, resp. sociální skupině. V souladu s konstantní judikaturou Nejvyšší správní soud konstatuje, že strach stěžovatelky vrátit se do vlasti kvůli neznámým vyděračům (přičemž tato situace souvisí s podnikatelskými aktivitami stěžovatelky) takovou státní represí není. V takovém případě je namísto zamítnout žádost o azyl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2004, č. j. 5 Azs 25/2003 – 94).

Dle ustanovení § 28 zákona o azylu správní orgán v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování dle § 91 zákona o azylu, pouze pokud rozhodl o neudělení azylu nebo o odnětí azylu. V dané případě vydal správní orgán rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o udělení azylu, proto neměl povinnost se existencí překážky vycestování zabývat.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. uvedené v kasační stížnosti nebyly prokázány, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatelka podala současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé

náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť stěžovatelka s podanou kasační stížností úspěch neměla.

Odměna zástupci stěžovatelky JUDr. Františku Kubínovi, který byl stěžovatelce ustanoven usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 11. 2004, č. j. 59 Az 39/2003 – 54, byla stanovena za jeden úkon právní služby ve výši 1000 Kč [převzetí a příprava zastoupení § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb. a § 11 odst. 1 písm. b) téže vyhlášky] a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 75 Kč. Zástupci stěžovatelky bude vyplacena částka ve výši 1075 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. října 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu